

Klimakutt koster

Krav om ytterligere klimakutt utfordrer veksthusnæringen.

BV Jane Brit Sande

Er det mulig å redusere klimagassutslippene i veksthus, og fortsette med forsvarlig økonomisk drift? Dette var et av flere spørsmål som ble stilt da Finnøy kommune og Klimapartnere Rogaland (fylkeskommunen) nylig inviterte til arbeidsmøte for veksthusnæringa.

Oppdatering nødvendig

Over 30 prosent av tomatproduksjonen i Norge skjer i Finnøy kommune. Det har vært veksthusnæring på Finnøy i 90 år. Kaldhus, oljetank, naturgass – næringen har utviklet seg gjennom årene. Jan Terje Vignes driver Lauvsnes gartneri på Finnøy. Han har positive erfaringer med å benytte naturgass.

– Naturgass har gitt en avlingsøkning på hele 20 prosent. Det er takket være CO₂, som finnes naturlig i denne gassen og fungerer som næring til plantene. Dette er avgjørende for produksjonen, sa han.

Vignes mener at klimapolitikken og – diskusjonene er basert på utdaterte tall.

– Det er mange myter der ute. Nå må næringa sin prioritering være å få på plass nyere tallmateriale, sa han.

Hvor går veien?

Naturgassnettverket ut til Rennesøy, Finnøy, Talgje og Fogn er bygd av Lyse.

– Takket være dette arbeidet, har vi kunnet oppnå konkurransedyktige priser på naturgass, sa Vignes.

– Biogass i det samme nettverket er en interessant idé. Men det krever at alle gartneriene går inn for dette samlet.

Gartneri næringen utelukker ikke å erstatte naturgassen med andre løsninger, men økonomi spiller en stor rolle.

– I Norge har vi god tilgang på vannkraft, og elektrisitet i veksthus er en spennende løsning. Men foreløpig er strømprisen for lite forutsigbare. I fjor var prisen på strøm 25 øre/kWh. I år ligger den an til å øke til 60 øre, påpekte Vignes.

Bonden ønsker at støtteordningene skal brukes annerledes enn de gjør i dag.

– Innovasjon Norge har brukt millioner på forprosjekter på biogass, og

Engasjerte: Jan Terje Vignes, Lauvsnes gartneri, og Sidsel Bøckman, Norsk gartnerforbund, jobber for å finne løsninger for å redusere klimagassutslippene.

de har alle funnet ut det samme. Støtteordningene bør brukes bedre, og heller støtte færre prosjekter med mer midler, foreslo han.

Store kutt

Sidsel Bøckman fra Gartnerforbundet viste til at næringen siden starten av 2000-tallet nærmest har halvert klimagassutslippene, og spart 193 GWh med energi.

– I Gartnerforbundet sin energistrategi står det at mineralolje blir forbudt innen 2025 og oljekjeler for reservelast må erstattes med bioolje. Da gjenstår 46000 tonn CO₂ fra fossil gass. Det høres mye ut, men tilsvarer ikke mer enn 0,09 prosent av kvotepliktig sektor, sa Bøckman.

Gartneri næringen vil være del av utviklingen, men opplever hinder i veien.

– På biogass er det skjedd mindre enn forventet. Det er økonomien som er en utfordringen. I tillegg blir kanskje transportnæringen prioritert, da denne næringa kan betale mer, sa Bøckman.

Mange tiltak

Gartnerne har iverksatt flere tiltak for å redusere klimautslippene. Men veksthusene trenger varme og CO₂ for å dra nytte av fotosyntesen.

– Tar vi bort CO₂, blir avlingene redusert. Da må arealet bli større for å opprettholde totalvolumet, sier Bøckman.

– Vi kan ikke vente en løsning på klimautfordringene nå, men det er viktig å belyse gartneri næringens sitt behov. Økonomien i næringa er allerede stram, det er ikke rom for å gamble.

– Hva er det mest kritiske Gartnerforbundet jobber med nå?

– Å få et avgiftsfritak på CO₂ og gass for veksthusnæringa. Gartneri næringa er en del av jordbruket, men får bare to til tre prosent av midlene som blir forhandlet fram. Denne avgiften vil være en liten del i statsbudsjettet, men et fritak vil gå direkte til dem som trenger det.

Gartnerforbundet ønsker at klimatil-tak skal belønnes.

– Ideelt sett ønsker vi at tiltak skal belønnes med redusert energipris, sa Bøckman.

